

A
NAGY-KÁROLYI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1896. április 28-án

Nagy-Károlyban tartott

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Mátészalka.

Nyomatott Weisz Zsigmond könyvnyomdájában.

1896.

Egyházmegyei gyűlést megnyitó ima.

Feléd irányozzuk tekintetünket,
Meny- és földnek hatalmas Istene!
Óh jövel! Szentlelkeddel légy velünk,
Midőn tanácskozásra egybegyűlénk,
Hogy intézzük egyházunk dolgait!

* *

Elmult egy év a röppenő idő
Szárnyán letűnve rövid életünkben —
S mi itt állunk előtted számot adni,
Tisztünkben hogy miként safrkodánk.
Uram! igéd mondja, hogy ha mindazt
Megtettük is, mi parancsolva volt,
Haszontalan szolgák vagyunk; — hiszen
A mit tennünk kellett, csak azt tevők!
Nem is dicsekszünk hiu érdemekkel,
Nem mondjuk, ha jót tettünk, hogy miénk
A dicsőség; — hisz Te valál velünk,
Hogy megerősítsd kezünknek dolgait.
S ha tiszteinkben restesek valánk,
Atyánk! — Tőled kérünk bocsánatot,
Tudván, hogy a bűnét megismerőnek
Bocsánatát mindenkor megadod.
Óh! jövel hozzánk *szentlélek-istenünk!*
Ihlesd meg szívünk s lelkünk hurjait,
Küszöbén ha egy újabb ezredévnek
Ugyis mint honfiak hálát adunk;
Te tartád meg ezer veszély között
A mi számunkra ezt a drága Hont,
Te oltalmaztad nemzetünket hiven, —
Mely hozzád térve Benned s szent Fiadban,
E hon határain üdvöt talált! —
S ha most szívünk hálára ösztönöz:
Téged illet e hála jó Atyánk, —
Ki sok csodát tettél e néppel is,
Mint Izráel népével egykoron!
Elpusztult e nemzet is hajdanán,
A haza romhalmazzá változott;
De felépitéd azt dicsőséggel,
S im e földön újra él nemzetünk!

* *

Óh! jövel hozzánk *Szentlélek-istenünk!*
Ihlesd meg szívünk s lelkünk hurjait,
Hogy a multak emléken lelkesülve,
Lángoljon föl bennünk a drága hit,
Hogy buzdítsuk egymást az ünneplésre,
Mondván a letűnt ezredév felett:
„Ünnepeljünk, Hunniának népe,
Ünnepeljünk hála-ünnepet,
Ezredéve, hogy e földre lépve,
Alfottunk hazát és nemzetet, —
Ezredév bár nem sok az időnek
Végtelennek látszó tengerén,
Záloga egy szebb és jobb jövőnek,
Ha él bennünk a hit és remény!

* *

Záloga egy szebb és jobb jövőnek,
Ha van bennünk ész és tetterő,
Mi által egy újabb ezredévnek
Dicsősége még nagyobbra nő;
Egyetértve ha küzdünk előre
S nem lesz köztünk átkos pártviszály,
Törve s vágyva mindig a tetőre,
Hirnevünk egykor magasbra száll!

* *

Hajdan ősink fegyverrel kezökben
Hódíták meg ezt a drága Hont,
A fegyver most csak védjen az ellen,
Ki ezt elvenné tőlünk viszont; —
Hódítani már ma nem kell nyers erő,
Szellem az, mi erre hivatott,
S a népek közt csak az lehet nyerő,
A ki szellemével hódított!

* *

Óh! jövel hozzánk *Szentlélek-istenünk,*
Ihlesd meg szívünk s lelkünk hurjait,
Hogy ily érzéssel ünnepeljük meg
Hazánk ezredik esztendeit, —
Áldva Téged, ki itt nem csak hazát,
Hanem mindazt, mi ebben boldogít,
Törvényt, vallást, családi életet
Adtál nekünk, melyért áldott neved
Dicsértessék most és mindörökké! — Amen

A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye 1896. április
hó 28-án Nagy-Károlyban tartott közgyűlésének

JEGYZÖKÖNYVE.

J E L E N V O L T A K :

Segesvári József esperes és Kulin Imre e. m.
gondnokok elnökletük alatt:

Ujlaky Gábor
Lövey Pál
Vityi Bertalan
Uray József
Korán János
Kósa Ede egyházi

Gróf Degenfeld József
Ilosvay Aladár
Szintay István
Szilágyi Dénes világi

tanácsbírák.

Lelkészek közül jelen voltak: Asztalos György n.-károlyi, Csighy Ferencz k.-daróczi, Berey József n.-ecsedí, Havas Gyula k.-majtényi, Lányi Kálmán hodászi, Szigethy Gyula gebei, Tukaes Lajos megyesi, Szabó Gusztáv szamoszegi, Buzás Lajos érendrédi, Kincses István m.-szalkai lelkészek.

Egyházak képviselői: Filep János gondnok szamoszegi, Mándy Sámuel gondnok mátészalkai, Domahidy Elemér főszolgabíró n.-károlyi, Szintay István érendrédi, Kovács Lajos gondnok n.-ecsedí, Ibrányi Ferencz gondnok hodászi, Uray Károly gondnok, Veress Ferencz domahidai, Csighy István s.-lelkész k.-daróczi, Erdey Sándor és Pap Lajos gondnok mérki, Bartha György gondnok berei, Csizsma Zsigmond sz.-miklósi, Csomay Ferencz presbyter genesi, Farkas András gondnok irinyi, Pap Miklós gondnok, Szűcs Antal presb. a gebei egyház részéről.

Tanító kar képviselői: Szathmáry László érkörtvélyesi,
Szabó Lajos n.-ecsed i tanítók.

Ezenkívül számos hallgató.

Jegyző: Ujlaky Gábor.

Esperes ur buzgó imája után, e. m. gondnok ur a gyűlés tagjait szívélyesen üdvözölvén: a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

1. Indítványoztatott, hogy Esperes ur buzgó s hazafiúi érzelmekkel teljes imája jegyzőkönyvbe vétessék.

Az indítvány teljes készséggel elfogadtatik s Esperes ur ezen gyűlést megnyitó imája, melyben nemzeti létünk ezredéves fennállásáért buzgó hála fejeztetik ki az egek urának, jegyzőkönyvbe vétetik.

2. Képviselők megbízó levelei

Levéltárba tétetnek.

3. Esperes ur jelenti, hogy Földváry Sándor e. m. világi tanácsbíró ur elháríthatlan akadályok miatt jelen gyűlésünkön részt nem vehet. Sajnosan vétetik tudomásul.

4. Olvasztatott következő esperesi jelentés:

Nagytiszteletű e. megyei közgyűlés!

Midőn most Hazánk és nemzetünk ezredéves állami létének fordulópontján az utolsó évről teszem meg hivatalos jelentésemet a mélyen tisztelt közgyűlés előtt egyházmegyénk anyagi és szellemi állapotáról, hálával vagyok megtelve az isteni gondviselés iránt, mely nem csak szeretett hazánkat, hanem abban még aránylag ifjú életű ref. anyaszentegyházunkat is oly sok vész és vihar között mind ez ideig kegyelmesen megtartotta.

Nem lehet azonban, hogy el ne boruljon lelkem, ha a következő újabb ezredévre s abban úgy édes hazánk, mint egyházunk jövőjére és sorsára gondolok; nem lehet pedig azon egyenetlenség, azon átkos viszály miatt, mely mint kiválóan nemzeti jellegünk, nem csak a polgári életben, hanem az egyházi téren is mindinkább tért foglal, — a hol pedig még ha más téren s egyet nem értünk is — a Krisztus tanát hirdetőknél egyesülniök kellene a szeretetben.

Nem akarom egyébként felsorolni a múlt évben e tekintetben

felmerült egyes jelenségeket, hiszen ismeri és tudja azokat mindenki, a ki egyházunk iránt érdeklődve, figyelemmel kíséri az eseményeket s lehetetlen, hogy aggodalom ne szállja meg lelkét, midőn látja, hogy a veszélylyel szemben még magunk között sem tudunk egyetérteni.

A mult évben életbeléptetett egyházpolitikai törvényekből, melyeket nem mi, hanem mások idéztek fel, mi pedig az egyházunk által vallott lelkiismeret szabadság elvénél fogva, nem ellenezhettünk, most éppen az előidézők, egyszersmind ellenzők készítik számunkra a kelepczét s mi ezen veszélylyel szemben nem csak egyet nem értünk, de sokszor még elleneinknek segítünk.

Szükségesnek tartottam erre általánosságban rámutatni, mert bár egyházmegyénk területén — hála Istennek! — még eddig ily veszély nem igen mutatkozott, de mert a mi másutt megtörtént, itt is megtörténhetik: a veszélylyel szemben résen kell lennünk s a jogos védekezésben egyesülnünk.

Ezen bevezetés után áttérek egyházmegyénk mult évi életére.

Egyházmegyénk szellemi és anyagi állapotát, az egyes egyházakban szerzett tapasztalatok és adatok alapján, a közelebb bevégzett egyházlátogatás jegyzőkönyvének „*Rövid áttekintés*“ czimű kivonata van hivatva visszatükrözni, melyet tehát a tárgysorozat rendjén felolvastatni és tárgyalatni kérek.

Továbbá örömmel jelentem, hogy mult őszi közgyűlésünk óta halálozás a belhivatalnokok vagy más egyházi tisztviselők között nem történt, lemondott azonban hivataláról papi jellegének fentartása mellett tiszteletes Kormány Lajos volt géresi lelkész, ki családi okok és körülmények miatt egyházmegyénk kötelékéből el is távozott, helyette pedig tiszteletes Balogh Ferencz k. jánosi-i volt segédlelkész választott meg rendes lelkésznek, ki — miután a választás ellen óvás nem adatott be, megerősített.

A tanítók közül más egyházmegyékben nyervén alkalmazást, eltávoztak: Hagymási Sándor volt jármii és ifj. Csighy Ferencz volt mátészalkai tanító; elebbi helyébe Derecskey Bálint tyukodi lemondott okleveles tanító, utóbbi helyébe pedig Mátészalkára Csathó Elemér választatván meg az illető presbyterium által, kiket is bemutatott okmányaik alapján az e. m. közgyűlés jóváhagyása reményében megerősítettem, valamint Jánky Viktor szaniszlói tanítót is, ki oda az elhalt Katona Sándor helyébe választott Amaczról.

Végül eltávozott e. megyénkből mult év szept. 4-én Óbis Ferencz kr.-sz.-miklósi tanító, hol a tanítóság most is ürességben van s ideiglenesen a lelkész vezeti az iskolát.

Bejött ellenben egyházmegyénkbe tiszteletes Ujlaky Béla kántor-jánosi-i s.-lelkész, kit tiszt. Balogh Ferencz urnak Géresre lett eltávozásával a beregi egyházmegyéből. Dédáról, hol helyetteslelkész volt, hívtam magam mellé segédül.

Megemlítem még, hogy a mult év decz. 1-én megejtett bürvelyi lelkész-választás azért nem lett megerősítve, mert ellene fellebezés, illetve óvás adatott be, melyet elbírálni éppen e jelen gyűlés alkalmával a bíróság feladata leend.

Nagytiszteletű e.-m. közgyűlés! Másodszor vagyok most esperes-ségem ideje alatt oly helyzetben, hogy súlyos családi helyzetem azt kívánná, hogy megváljak e hivataltól, melyet nem kerestem, melyre sohasem vágyakoztam, de a melynek terhes kötelességeit családi érdekeim hátrányára is, mindig igyekeztem, a mennyire tőlem telt lelkiismeretesen betölteni. Azonban az isteni gondviselés végzettszerű intézkedése folytán mind két izben oly akadályok álltak útját, ebbeli elhatározásomnak, melyek elől gyáván kitérnem nem lehetett, akkor midőn én ki a törvényhez mindig szigoruan ragaszkodtam, — éppen ennek ellenkezőjével törvénytelen eljárással lettem gyanúsítva. — Épen azért bár mennyire kíváncs voltam is rám nézve, hogy hátralévő napjainkat családom még megmaradt romjainak áldozzam: türjék el, ha e helyen még egyideig megmaradok, hogy a szenvedések között, nem megtört, de megedzett s az igazság diadalában soha nem csüggedő hittel és lélekkel várjam be azt, a minek jönni kell.

Mély tisztelettel vagyok a Nagytiszt. és t. e. m. közgyűlésnek
Nagy-Károly, 1896. ápril 28.

alázatos szolgája

Segesváry József
esperes.

Esperes ur jelentése tudomásul vétetik s az egyházlátogatási jegyzőkönyv „Rövid áttekintés“ czimű kimutatása tudomás, illetőleg határozat-hozatal végett felolvastatni határoztatik.

5. Olvastatott az egyh. lát. j.-könyv „Rövid áttekintés“ czimű summázatából, a kebelbeli egyházak szellemi és anyagi ügyeinek feltüntetése, ezzel kapcsolatosan iskoláink tanügyi állapota is előadatik, mely szerint iskoláinkban általában inkább előhaladás észlelhető. A mi kívánni való van még tanügyünk körül: az nem annyira a tanító uraknak mint más körülményeknek tudható be. Nevezetesen nagy hátránya tanügyünk fejlődésének a nagyobb egyházakban az iskoláknak

tanonezokkal való túltömöttsége, a kisebb egyházakban pedig azon hiány, hogy legtöbb helyen nincsenek taneszközökkel felszerelve. Átalában azonban tanítóink kisebb nagyobb sikerrel mindnyájan hűségesen eleget tettek tanítói köteleinek, úgy, hogy egy sines köztük, a kit kötelességszerűen nagyobb szorgalom gyakorlására kellene inteni. Ellenben számosan vannak jeles tanítóink, kiknek nevei ha itt nem említettnek is: lehetetlen elhallgatni, egy néhány magukat a tanügyterén kitüntettet tanítókat, kik kitartó vas szorgalom és szakavatottságuk által maguknak érdemeket szereztek, kiknek iskolájuk a több jelesek között is kitűnnek, ilyenek, a n.-károlyi kisebb fitanító, a fábiánházi, ó-apáti és mátészalkai nagyobb fitanítók.

Örvendetes tudomásul vétetik.

6. Olvastatott az egyh. látogatási j.-könyvből, az egyes egyházakban a múlt 1895-ik év folytán történt kegyes hagyományok és adakozások.

Első helyen áll Szalay György vitkai lakos s több éveken keresztül ugyan ezen egyház buzgó gondnokának kegyes hagyománya, ki az 1895-ik év június 25-én elhalván, egy hosszú életen keresztül szerzett vagyonának nagy részét a vitkai ev. ref. egyházra hagyományozta, melyet képez 45 hóld szántó föld, takarékpénztári könyvekben s kötvényekben 14 ezer frt, kész pénzben 1175 frt, egy kilogram és 65 deka régi ezüst pénz. Ennek ellenében passzívában 550 frtnyi teher.

A hagyaték terhéül, de az egyház javára hagyományozta a megboldogult örökhagyó egy orgona készíttetését a templomi cultus emelésére és egy torony óra készíttetését. A mi ezen felül és a jelenben nélkülözhetlen épületjavítási költségekből felmarad, mint tőke kezeltessek s kamatai az egyház köz szükségeinek fedezésére fordíttatik, kikötvén a megboldogult, hogy valamint az ingatlan birtok, úgy a tőkepénz is soha és semmi esetben el nem idegeníthető, hanem a jövedelem az egyház szükségeinek, a vallásos élet és ev. ref. egyházi nevelés czéljaira fordíttassék. Összes ingó és ingatlan vagyon, mit a kegyes jóltévő a vitkai egyháznak hagyományozott, az orgona és óra készíttési költségein kívül mint egy 20—21 ezer frt érték.

A végrendelet végrehajtójának a megboldogult, a lelkészt nevezé ki, úgy azonban hogy eljárásáról az egyházmegyei gondnok és esperes uraknak szoros felelőséggel tartozik.

Ezen gondviselés által, a minden földi vagyont nélkülöző szegény vitkai egyház számára küldött férfinak emléke, illő hogy egyházmegyei j.-könyvünkben megörökíttessék.

A többi egyházakban következő kegyes adományozások történtek:
Olesván. Tóth Péter egyházi gondnok az urasztalához egy érezkannát ajándékozott 3 frt értékben.

Ó-Apáti. Kósa Zsigmond ur a szabadalmi tanács birájának neje sz. Károlyi Mária urnő, budapesti lakos ajándékozott az egyháznak egy értékes urasztali terítőt s kenyér osztó tányért. Nagy Sándor tanító és Vavrek Jakab urak egy egy izben az ur asztalához bort ajándékoztak.

Szamosszegen. Puskás Juliánna Filep Jánosné az ur asztalához egy diszes terítőt ajándékozott.

Mátészalka. Csizmadia József 5 frt Lázár Sámuelné urnő 1 frt Kineses István lelkész ur 2 frtot ajándékoztak az egyháznak.

N.-Ecsed. Nyiri Lajosné sz. Fejér Sára az ur asztalához egy nagyobb és 2 kisebb terítőt ajándékozott 6 frt értékben Endrédy József városi jegyző ur közvetítésével az egyházi szegény alap nyert 10 frtot, ugyan csak ő Magyarország térképére az iskola számára ajándékozott 6 frtot.

Mérk. Katona Mihály mérki lakos hagyományozott az egyháznak 100 frtot. A község a regále jövedelemből szinte 100 frtot.

Nyírmegyesen. Szepesi Eszter az ur asztalához egyizben bort adott 5 frt értékben.

N.-Dobos. Vincze József egyházi építkezésre 5 frtot ajándékozott. Dienes Emma urnő, egy nagy becsü remek ur asztali terítőt ajándékozott.

Ilk. Özv. Kalmár Istvánné sz. Király Borbála asszony adományozott egy urasztali poharat, két ezüst kenyér osztó tányért száz frt értékben.

Parasznya. Nagy Károly gör. cath. földbirtokos 1 frtot ajándékozott az egyháznak.

Jármé. Néhai Gáspár Juliánna hagyományozott az egyháznak egy kis darab földet 20 frt értékben.

Nagy-Károly. Központi-takarépenztár, Népbank, Kereskedelmi és Iparbank tíz tíz frtot összesen 30 frtot ajándékoztak az egyháznak. Asztay Sámuel a tímár színben 2 áruló telepet 50 frt értékben adott az egyháznak.

Iriny. Ujlaki András adott az egyház javára 6 frtot.

Ér-Körtvélyes. Cséke Gábor volt debreczeni lakos toronyóra készítésre 200 frtot hagyományozott. Garnai Elek 30 frtot a templomi szószék koronájának fentartására.

Szaniszlón. Takács Ferencz lelkész ur 40 frtot adott az egyház

javára. Bereczky Imre egy ezüsttel és selyemmel himzett urasztali terítőt ajándékozott.

Dobrán. Fodor Sándor az urasztalához bort adott 5 frt értékben.

Kaplonyban. Nyiri Sándor és neje sz. Nagy Juliánna az egyház czéljaira 200 frtot adományoztak. Dr. Láng József szaniszlói orvos ur 3 frt 33 krt. Id. Nyiri Pál 2 frtot, tisz. Hegedüs Ferenczné sz. Nyiri Rozália diszes urasztali terítőt készíttetett.

Örvendetesen vétetik tudomásul, a vallásos és kegyes jöltevéők s adakozók iránti méltó elismerés és hasonló jó tettekre buzdítás czéljából jegyzőkönyvbe vétetik s a szokott módon köröztetni rendeltetik.

A mi pedig b. e. Szalay Györgynek a vitkai egyház javára tett több mint 20 ezer frt értékű hagyományát illeti: midőn egyh. m. közgyűlésünk örvendetesen veszi tudomásul a vitkai egyház javára történt ezen gazdag alapítványt, mely által a sok csapás által látogatott, — különben is sok nélkülözéssel küzdő egyház tetemesen felsegélytetett: a megboldogult kegyes hagyományozó Szalay Györgynek, mint a vitkai ev. ref. egyház legnagyobb jöltevéjének nevét hálás kegyelete jeléül egész készséggel örökíti meg.

7. Olvastatott ugyancsak az e. l. jegyzőkönyvből az egyes egyházakban történt építkezések és javítások, nevezetesen:

Szamosszezen egy új iskola van felépülő félben, mely ugyan már tető alatt van, de még a belépítkezés sok költséget igényel. Eddigi építkezési költség a napszám munkán kívül 5794 frt 65 krt teszen.

N.-Ecseden. A templom tető javíttatott 170 frt költséggel.

Gebén. A torony teljesen kijavíttatott, diszes ércz tetővel ellátatott 1320 frt költséggel. A templom falán tett kőmives munka szinte 629 frtot vett igénybe, így az összes építkezési költség 1949 frtot teszen.

K.- Jánosiban. A lelkész lakon egy magtár kijavíttatott 100 frt költséggel.

N.-Károlyban. A templom 1390 frt költséggel kijavíttatott, egyéb egyházi épületek is rendbe hozattak 381 frt költséggel. Megemlítettik itt, hogy a templom építésének századik év fordulóján tartott ünnepély alkalmával, mely is mult 1895. évi augusztus 4-én ment végbe — az ezen napon történt táncmulatság az egyháznak 381 frtot jövedelmezett.

Dengeleg. A templom pléhvel ujjalag fedetett, menyezete kijavíttatott s befestetett 800 frt költséggel.

Ér-endrédi. A templom kerítésének építése céljából téglá vette-
tett 900 frt költséggel.

Szaniszló. Új tanítói lak és iskola építtetett 1545 frt költséggel.

Czomaköz. Az egyházi épületek tetőzete kijavíttatott 50 frt költséggel.

Bere. Kerítések ujíttattak, kisebb nagyobb javítások tétettek 100 frt költséggel.

Börvely. A lelkész udvarán lévő kiskert 120 frt költséggel körülkerített. A templom és belhivatalnokok laka előtt palló készíttetett 120 frt költséggel.

Domahida. A lelkészi ház udvara 60 frt költséggel bekerített.

Örvendetes tudomásul vétetik.

8. Mult év aug. 26-án tartott e. m. közgyűlésünk j.-könyvének 6-ik sz. a. egy bizottság neveztetett ki, hogy a megváltozott viszonyok folytán szükségessé vált e. megyei gyámintézeti szabályunk módosítása tárgyában, jelen közgyűlésünk elé javaslatot terjesszen. A bizottság a munkálatot következő jegyzőkönyvben terjeszti e. m. közgyűlésünk elé.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett K.-Jánosiban, 1896. április 17-én esperesileg egybehívott alantírt bizottság által.

Esperes ur előadja, hogy bár az orsz. ref. lelkészi gyámintézet szabályainak érvényre jutásával, a megváltozott viszonyok folytán e. m. gyámintézetünk szabályainak szükségessé vált módosítására kinevezett küldöttség mult évi augusztusi e. m. közgyűlés j.-könyvének hitelesítése alkalmával a dolgot megbeszélte, miután azonban az orsz. gy.-intézet alapszabályai nem az akkor közlött tervezet szerint, hanem attól sok tekintetben kedvező eltéréssel lettek véglegesen megállapítva; tehát ez alkalommal szükségesnek látta a kinevezett bizottságnak, ha nem is teljes számban jelenlevő tagjait felhívni arra, hogy e tárgyban pórtértekezést tartván, véleményes jelentését véglegesen megállapítva, az április 28-án tartandó e. m. gyűlésre adja be.

Minek folytán alantírtak ezen fontos ügyben tartott kölcsönös eszmecsere után, minden körülmények tekintetbe vételével következő véleményeiket terjesztik a mélyen tisztelt közgyűlés elé:

1. Mennyiben az e. m. gyámintézetnek ma is élő tagjai képtelenek arra, hogy csekély lelkészi jövedelmükből két gyámintézeti tagsági díjat fizessenek s mennyiben az egyházak, az orsz. gyámintézetbe semmit sem fizetnek, az e. m. gyámintézetbe pedig eddig is csak lélekszám-utáni fél ($\frac{1}{2}$) krral járultak s a mennyiben az e. megyei gyámintézet tagjainak s azok özvegyeinek és árváinak kihalásával, illetve ezek segélyezésének megszüntével, ez egész gyámintézeti tőke az egyházakra marad: óhajtásunk szerint legcélszerűbben az özvegyi, vagy is gyámév beszüntetésére s ahelyett az özvegyi év egész jövedelmének s azzal együtt egész évi lakbérnek kiszolgáltatására lenne fordítandó, mi által úgy az egyház, mint az özvegy s a megválasztandó új lelkész is sokat nyernének: tehát a lelkészi jövedelem után, maguk a lelkészek által eddig fizetett 1 és $\frac{1}{2}\%$ -os járulékot, ezután maguk az egyházak fizetnék, az eddig általuk fizetett lélekszám-utáni $\frac{1}{2}$ kros járulék elmaradván.

2. Tekintve, hogy e. m. gyámintézetünk évi jövedelme jelenben már nem csak az özvegyek és árváknak az alapszabályban megállapított s lejjebb nem is szállítható gyámdijait képes fedezni, — hanem még évenként csaknem ugyanannyit tőkésít, a mennyit segélyezésekre kiad: tehát méltányosnak látja a bizottság, hogy miután további tőkésítésre szükség nincs s ez a gyámintézetnek még élő tagjaitól igazságosan nem is kívánható — az eddig tőkésítésre fordított összeg ezután, míg ők élnek, országos gyámintézeti belépési és tagsági díjnak lerovására fordíttassék s a netalán mutatkozó hiány azonban ő általuk az eddigi 1 és $\frac{1}{2}$ kros arányban pótolassék.

Miután pedig három év múlva, a belépti díjak törlesztésével, csak is az évi tagsági díjakat kell a gy. i. pénztárnak fedeznie, az ezen felül maradó összeg is, segélyezésre és pedig az árvák gyámdijának 100 frtig való felemeléseire fordíttassék.

Önként értetik, hogy a mennyiben idővel az ezen gyámpénztárból segélyezendő özvegyek és árvák száma apadni s ehez képest a segélyezésre kiosztható összeg pedig nevezkedni fog, az özvegyek és árvák gyámdija fejenként 200 frtig lesz emelendő, az ezen felüli összeg feletti rendelkezés az e. megyei hatóság jogkörébe tartozik, a mely azt az

országos gyámintézeti tagok évi járulékainak, részben vagy egészben leendő fedezésére is fordíthatja, habár ők ezen gyámintézeti pénztárba fizetéseket nem teljesítettek is.

3. Végül az e. m. pénztárnok fizetésének emelése iránti javaslattétellel is megbízatván a hözgyülés által, tisztelettel véleményezzük: miszerint tekintettel arra, hogy a pénztárnok munkája az országos gyámintézeti tagok évi díjának kezelésével is némileg szaporodni fog, tehát az ő tiszteletdíját a mostaninak kétszeresében, vagy is 80 frtban véleményezzük megállapítani.

Kelt mint fent. Segesvári József esperes, Ujlaky Gábor, Lövey Pál, Kósa Ede, Lányi Kálmán.

A beterjesztett javaslat azon módosítással fogadtatik el, a hogy a lelkészi jövedelem után 1 és $\frac{1}{2}\%$ tagsági díjat ezután is maguk a lelkészek fizetik és pedig nem csak a most hivataloskodó, hanem a lelkészi hivatalba ezután belépők is; az egyházak pedig a szokott lélekszám után mint eddig, ugy ezután is a $\frac{1}{2}\%$ fizetik. Ezen jövedelemből, valamint az eddigi jövedelmekből az e. megyei gyámintézet nem csak a most hivataloskodó, hanem a hivatalba ezután belépő e. megyei kehelbeli lelkészekért fizeti az országos gyámintézeti pénztárba a tagsági díjat és belépési 10% díjat, valamint az öt év előtt elhalt lelkészekért az országos gyámintézeti fizetési részleteket, Megjegyeztetik, hogy az ezután hivatalba lépő lelkészek özvegyei és árvái az egyh. megyei gyámintézet jótéteményében nem részesülnek.

9. Olvastatott Esperes urnak a tanítók fizetésének az állam által 300, illetve 400 frtra történt kiegészítéséről szóló jelentése, mely szerint 10 tanítónak lett fizetésük az említett összegig felemelve: u. m. Jármiban 46, Irinyben 231, K.-Darócson 160, Szaniszlón 99, Kis-Majtény 84, Gebe 59, Mérek 51, Domahida 118, Kr.-Sz.-Miklós 133 frttal.

Ezen egyházak közül azonban, a fizetés-kiegészítés következő helyeken ütközött akadályokba:

Jármiban, hol Hagymási Sándor részére adatván meg a fizetéspótlék, ennek helyébe Derecskei Bálint okleveles tanító jött, ki e. m. gyűlésünk által is hivatalába megerősítettett.

Iriny, hol jelenben nem lévén tanító, csak rendes okleveles tanító beállításával tétetik folyóvá a fizetés-kiegészítés. Most azonban

az irinyi egyház iskola-építésen fáradozik, míg ez el nem készül, új tanító be nem állítható.

Kir.-Daróc, hol jelenben az iskolát s. lelkész vezeti, csak rendes okleveles tanító beállításával nyerhető meg a 160 frtra menő tanítói fizetés-pótlék.

Gebén a tanítónak oklevele nem lévén, a fizetés-pótlék az oklevél megszerzésével adatik meg.

Ellenben Kis-Majtényban, Mérken, Domahidán, N.-Doboson akadály nem forogván fel, a fizetés-pótlás folyóvá tétetett. Sz.-Miklóson jelenben tanító nincs, itt a megválasztandó oklevéllel bíró tanító számára fog a fizetés-pótlék kiutalványoztatni.

Esperes ur jelentése tudomásul vétetik, ezen tanítói átlomásokra nézve pedig következő határozatot mondja ki e. m. közgyűlésünk:

Jármiban Hagymási Sándor helyett jelenlegi oklevéllel bíró tanító, Derecskey Bálint jelentetik be segélyezés végett. Irinyben, Kir.-Darócson, Sz.-Miklóson pedig a tanítói állomásra a pályázat meghirdetendő s a majd elválasztandó okleveles tanítók részére annak idejében a fizetés-felemelés tárgyában a kérelem az illető helyre felterjesztendő.

Kocsár Imre gebei tanító hivataloskodása ellen, az esperesi hivatalhoz, mert a tanítói oklevele hiányában az állami fizetés-pótlás kedvezményét az egyház könnyen elveszitheti — kérvény adatott be az egyházi előljárásság által, hogy Kocsár Imre tanító vagy minél előbb oklevél megszerzésre, vagy hivataláról lemondásra utasíttassék; mire a jelenvolt tanító azon kérelmet intézte e. m. közgyűlésünkhöz, hogy az 1897-ik év augusztus hónapig lenne kegyes. e. m. közgyűlésünk ő utána elvárni s őt hivatalában tanítói oklevele megszerzésének feltétele mellett a mondott időig meghagyni — mit is e. m. közgyűlésünk a tett ígéret megtartásának feltétele alatt meg is adott, így a gebei egyház oda utasított, hogy nevezett határidőben, tanítói oklevéllel ellátott tanító részére a fizetés-pótlást a val, és közoktatási magas miniszteriumnál kérelmezze.

10. Ezen ügygyel kapcsolatosan olvastatott, a szaniszlói egyházi előljárásság kérvénye, hogy miután elhalt tanítójuk Katona Sándor személyére adatott ki a magas miniszterium által a 99 frt tanítói fizetés pótlék: az ujonnan elválasztott tanító Jánski Viktortól, ki az érmelléki

egyház megyétől nyert tanítói igazolványt — ezen 99 frt tanítói fizetés pótlék azon okon vonatott meg, mert az 1879-ik évben félbe szakasztván tanítói működését, 1891. évig a vasuti hivataloknál nyert alkalmazást, a mikor ismét a tanítói hivatalba lépett, így ezen félbeszakítás által, tanítói igazolványa, mint tanítói oklevél, érvényesnek nem tekintetik: kérelmezi azért nevezett szaniszlói egyházi előjáróság, hogy miután Jáнки Viktor egyházukban dícséretes eredménnyel hivataloskodik: a Főtiszt. egyházkerület megkeresésével, e. megyei közgyűlésünk tenne lépéseket, hogy a magas minisztérium által felajánlott 99 frt tanítói fizetési pótlék a Jáнки Viktor személyére nézve is tétetnék folyóvá, annyival inkább mert maga a n. mélt. vallás és közoktatási miniszter ur is megengedi, hogy okleveles tanítók hiányában a nem okleveles tanítók is hivataloskodhassanak.

Egyh. m. közgyűlésünk a szaniszlói egyház kérelmét, a főtiszt. egyházkerület elé terjeszti kérvén, hogy a n. mélt. egyetemes konventet keresné meg, miszerint ez magas befolyásával eszközölné ki, hogy említett Jáнки Viktor szaniszlói tanító személyére a 99 frt tanítói fizetés-pótlék tétetnék folyóvá.

II. Esperes ur előadja hogy rendes államsegélyért, 15 egyház, 11 lelkész és 10 tanító folyamodott.

A benyújtott kérvények megvizsgálására s véleményadásra bizottság neveztetik ki, azon utasítással, hogy az állam segélyben inkább kevesebb egyházak és belhivatalnokok részesítendők, ne hogy a sokféle osztás által az államsegély oly kis összegre törpüljön, hogy az csekély-sége miatt a segélyezendőnek felsegélyezésére alig szolgáljon. A most segélyben nem részesülhető folyamodók azonban nyilvántartásba tétetnek, hogy jövőre a hasonló sorsu segélyezendők között előnnyel birjanak. A bizottság tagjaiul Korán János, Szilágyi Dénes, Domahidy Elemér, Szatmári László és Havas Gyula urak küldetnek ki jelentésük még az ülés folyamán elváratik.

12. A múlt év augusztus 28-án tartott e. m. gyűlés 27 sz. a. végzésében küldöttséget nevezett ki a mátészalkai egyház által eladott régi temetői helyiség helyszini vizsgálatára, mely küldöttség az eladást az egyházra nézve minden tekintetben előnyösnek találván az adás-vevési szerződést helyben hagyhatónak véleményezi.

Tudomásul vétetik s megerősítés végett a Főtiszteletű egyház ker. közgyűléshez pártolólág felterjesztetik.

13. Egyházkerületi képviselőkül:

Papi részről Ujlaky Gábor, világi részről Domahidy Elemér urak elválasztatnak, s részükre a megbízó levél jelen jegyzőkönyvi számban kiadatik.

14. Esperes ur e. m. közgyűlésünk eléterjeszti a közalapi bizottság jegyzőkönyvét.

Tudomásul vétetik s a főtabella a jegyzőkönyv függelékében kinyomatik.

15. Olvastatott a közigaz. pénztár megvizsgálásával megbízott Lövey Pál tanácsbíró urnak előterjesztése, melyben előadja, hogy a közpénztárnok urnak 1895. január 1-sőtől ugyan ezen év decz. 31-ig vezetett számadását megvizsgálván azt teljes pontossággal s lelkiismeretes hűséggel vezetettnek találta, a mennyiben mind a számtételek hibátlanok, mind a bevételi mind a kiadási tételek teljes hitelű okmányokkal vannak igazolva: ugyan azért a közigazgatási pénztárnok urat a jelzett idő tartamról a számadás terhe alól felmentendőnek véleményezi.

A pénztárnoki számadás szerint bevétel volt 1440 frt 52 kr., kiadás 1337 frt 47 kr., így a pénztár tartalma 103 frt 05 kr.

Számvevő Lövey Pál tanácsbíró ur előterjeszti azt is, hogy a nyomtatványokra kifizettetett 128 frt 17 krból 27 frt 60 kr. az e. ker. pénztárnok ur által visszatérített a számadás lezárása után, mely a pénztár javára a jövő számadásról lesz elszámolandó, valamint a dobosi egyház a szakértői díjra előlegezett 26 frtot lefizette, szinte az 1896-ik évi számadásnál lesz mint bevétel elszámolandó, így a pénztár tartalma 156 frt 65 kr.

A közigaz. pénztár mérlege 1895-ik év végén, kötvényekben, takarékpénztári könyvekben, hátralékban 1917 frt 52 kr.

Megjegyeztetik végre, hogy az esperesi tiszteletdíj a jelen számadásban hogy ily szokatlan nagy, onnét van, mert ez évben két évi esperesi honorárium fizettetett ki. Ugyan is Esperes ur 1885-ik év május havában választatván el csak 1886-ik évben vette ki első évi fizetését s így a többi években is mindig utólag és így az 1885-ik évi esperesi fizetése 1895-ik évig hátralékban volt, a mi most fizetett ki.

A számadás megvizsgálásával megbizott Lövey Pál tanácsbíró ur véleményes előterjesztése megnyugtató tudomásul vétetik s számadó pénztárnok Daresi Bertalan ur az 1895-ik év január 1-től decz. 31-ig vezetett közpénztárnoki számadásnak terhe alól szokott fentartással e. m. közgyűlésünk méltányló elismeréssel felmentetik s az egész számadás jegyzőkönyvbe vétetni rendeltetik.

16. Targyaltatott a nagydobosi egyház 1893. és 94-ik évi gondnoki, ugyanezen két évről külön készített templomépítési számadás megvizsgálására 1895. évi ápril havi e. megyei közgyűlés 9-ik számú határozatában kinevezett küldöttség jelentése.

A vizsgálat során kitűnt, hogy úgy a gondnoki, mint a templomépítési számadásnál felmerült jelentéktelen hiányok az elébb együtt összeállított gondnoki és templomépítési számadások különválasztása alkalmával előfordult tévedés folytán állottak elő, de a melyeket a számadási okmányokkal minden nehézség nélkül lehetett kiigazítani, a kiigazítások az illető számadásokra felvezettettek s a két évről vezetett gondnoki s templomépítési számadások 20 frt 35 kr. pénztári maradvánnyal e. m. közgyűlésünk által helyben hagyattak.

17. Mult év augusztus hó 28-án tartott e. megyei közgyűlésünk a hodászi egyházban a belhivatalnokok díjleveleinek a körülmények által szükségessé vált módosítása tárgyában Esperes ur elnöklése alatt küldöttséget nevezett ki, mely küldöttség eljárása eredményét e. megyei közgyűlésünkhöz terjeszti be, mely előterjesztéséből a küldöttségnek kitűnt, hogy a helyi egyházi előjáróság közbejöttével történt módosítása a lelkész és tanító díjleveleinek az eddig gyakorlatban lévő fizetéssel teljesen megegyezik, ugyanazért ezen díjlevelek a küldöttség véleménye szerint e. m. közgyűlésünk által megerősítendők.

A beterjesztett díjlevelek mint a melyek a belhivatalnokokra nézve előnyösebbek, végérvényesen megerősítettnek.

18. Olvastatott a domahidai egyház belhivatalnokainak kérvényük, mely szerint az egyház és belhivatalnokok között létrejött egyezség, illetőleg szerződés e. m. közgyűlésünk által helyben hagyatnék. Ugyan is a Kraszna folyó új medrének ásatásával a belhivatalnokok földbir-

tokuk haszon-élvezetében nagy károkat szenvednek. Ennek kárpótlásául, az egyház és belhivatalnokai között olynemű egyezség jött létre, hogy azon földekért, melyet az új kraszna és annak töltése, a belhivatalnokok földéből elfoglal, ugyanannyi területű földet az egyház sajátjából belhivatalnokai haszon élvezetére átbocsát. Ezen földekért részint az egyház átveszi a Kraszna-folyó-szabályozó-társulat által a belhivatalnok földéért fizetendő kisajátítási pénzt s azt mint tőkét saját javára kamatoztatja, azon kikötéssel, hogy az így nyert kamatozó tőkét, mielőtt alkalom adja magát elő ingatlan földbirtok vásárlására fordítja, úgy azonban, hogy kisebb területű vagy értéktelenebb, a most kisajátított földeknél nem lehet.

Egyház m. közgyűlésünk a létrejött szerződést az előadott feltételek mellett helyben hagyja s a jegyzőkönyv alakjában becsatolt egyezség levelet, az egyh. megyei levéltárba megőrzés végett elhelyezi.

19. Esperes ur felmutatja a minden egyházban szükségelt vagyon összeírási minta ívet.

Egyh. megyei közgyűlésünk által, a felmutatott vagyon összeírási mintaiv egész készséggel elfogadtatik.

20. Olvastatott a beregi testvér e. megyének folyó év márczius hó 17—18 napjain tartott közgyűlésének 8. szám alatt határozata, melyben pártolás és hozzájárulás végett egyházmegyénk is megkeresetik, hogy kéressék fel a f. t. egyházkerület, miszerint az e. k. jegyzőkönyvek tárgymutatójának költségeit saját pénztárából fedezze.

Egyh. m. közgyűlésünk a beregi e. megyének a f. t. egyházkerületi közgyűléshez intézett említett kérvényét magáévá teszi.

21. Az állam segélyérti kérvények átvizsgálásával s véleményadás megtételével megbízott küldöttség beterjeszti javaslatát, mely szerint a vett utasítás értelmében következő arányban és mennyiségben ajánlja a leérkezendő államsegélyt kiosztani, u. m. folyamodó egyházak közül 20—20 frt segélyben *Dengeleg, Iriny, Járm, Gebe, Kir-Daróc, Sz.-Miklós, Parasznya, Csomaköz* összesen 160 frt.

Lelkészek közül 40—40 frt. *Szabó Menyhért, Buzás Lajos, Lányi Kálmán és Csighy Ferencz* összesen 160 frt.

A tanítók közül 20—20 frt állam segélyben következők: *Német Sándor, Szikszai Albert, Jánki Viktor, Katona Elek, Fekete Pál, Derecskei Bálint, Kocsár Imre* összesen 160 frt.

A küldöttség javaslata elfogadtatik, s Esperes ur felkértek, hogy a leérkező államsegélyt a fent nevezett egyházak és belhivatalnokok között az ott említett arányban és mennyiségben oszssa ki.

22. Javaslalba hozatott, hogy Juhász Lajos, egy néhány év óta a n.-károlyi ev. ref. egyház által élte alkonyán nyugdíjban részesített tanító, ki egyház megyénk több egyházaiban 63 évig mint tanító jeles eredménynyel hivataloskodott, mult évben, életének 87-ik évében elhunyt, emléke e. m. közgyűlésünk jegyzőkönyvében megörökíttessék.

Egyh. megyei közgyűlésünk ezen érdemes agg férfinak emlékét, ki 63 évig tanítói nehéz hivatalát ernyedetlen szorgalommal és kitűnő eredménynyel végezte; a tanítói karnak érdemes agg Nesztorának nevét jegyzőkönyvében egész készséggel s kegyelettel örökíti meg.

23. Tárgyaltatott az irinyi egyház kérvénye, miszerint iskola építési költségeinek fedezése céljából 500 frt kölcsön felvételére az engedély megadását kérelmezi.

E. m. közgyűlésünk a nevezett célra a kérelmezett 500 frt kölcsönnek felvételére az engedélyt megadja s megerősítés végett a főtiszt. közgyűléshez pártolólag felterjeszti.

24. Ugyancsak az irinyi egyház bemutatja építendő iskolájának tervrajzát s ezzel együtt annak költségvetését is.

Tudomásul vétetik s megerősíttetik.

25. Olvastatott a gebei határhoz s községhez közel fekvő, de polgári közigazgatási tekintetben Vállaj községhez tartozó u. n. „Sárgaház” pusztai tanyán lakó ref. vallásu cselédek folyamodványuk, melyben azt kérelmezik, hogy a tőlük távol fekvő mérki egyháztól kebeleztessenek át a hozzájuk közel fekvő gebei egyházhoz.

Egyh. megyei közgyűlésünk e tárgyban már több ízben határozván, újabb ok, mely határozatának megváltoztatását indokolná fel nem merült, kérelmezők kérvénye figyelmen kívül hagyatik.

26. Vincze József földesi ev. ref. tanító 3 drb népiskolai tanönyvet, u. m. „a magyar nemzet története” V. és VI-ik osztály számára; magyartörténeti életrajzok az elemi népiskolák számára; és

ker. vallástan az elemi V. és VI. osztályok számára, oly kérelemmel küld e. m. közgyűlésünkhöz, hogy miután a bihari és érmelléki egyházmegyékben ezen tankönyvek kedvező bírálatban részesültek; egyházmegyénk is hasonló bírálatba részesítené méltóztatnék.

Nevezett tankönyvek, e. megyei tanítóink s tanférfaink figyelmébe ajánlatnak.

27. Ujlaky Béla k.-jánosi segédlelkész, egyházmegyénkbe való bekebeleztetését kérelmezi.

Ujlaky Béla s.lelkész felmutatott iskolai, tanítóképesítési és mind két lelkészi vizsgáról szóló bizonyítványainak alapján, egyházmegyénkbe egész készséggel bekebeleztetik.

28. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével

Esperes ur elnöklete alatt, az általa meghatározandó időben és helyen, a jegyző közbe jöttével Lövey Pál, Kósa Ede e. m. tanácsbírók, Tukaes Lajos, Szabó Gusztáv, Kincses István lelkészek megbizatnak.

Hitelesített Mátészalkán, 1896. május hó 5-én,

Birósági ülés

JEGYZÖKÖNYVE.

29. Fölvétetett Nagy-Károlyban az 1896. év április 28-án a bíróválasztás ellen beadott panasz elbírálása ügyében tartott közigazgatási bírósági ülésben.

Az országos „Egyházi Törvény” 281-§ értelmében Kulin Imre e. m. gondnok, Ujlaky Gábor helyettesített elnökök elnöklése alatt Lövey Pál, Korán János, Uray József, Ilosvay Aladár és Szintay István e. m. tanácsbírókból a közigazgatási bíróság megalakulván, Szintay István előadói előterjesztése és az összes ügyiratok felolvasása után a bíróság egyhangulag következőleg

Itélt:

Az 1895. december 1-én megejtett bíróválasztás megsemmisítették, Asztalos Kálmán nagy-károlyi segédlelkész a bíróválasztás állásra megválasztható pályázók sorába felvétetik s Esperes ur megkeresetik, hogy a bíróválasztás iránt az összes választásra bocsátottak s a választhatók között ítéletileg vissza helyezett Asztalos Kálmán, valamint Havas Gyulára kiterjedőleg a szükséges intézkedést megtenni méltóztassék.

A választás és a vizsgálat költségeiben a bíróválasztás egyház presbyteriumának következő tagjai u. m. Vakarc Lajos gondnok, Bodoki Gyula, Bereczky János, Bene Sándor, Balogh Lajos, Bodoki Géza, Rezső Antal, ifj. Rezső Antal, Molnár Sándor, Veréb János, Fodor Péter, Balogh Lajos, Tordai Károly, Balogh Sándor, Makai Lajos presbyterek egyetemlegesen elmarasztaltatnak.

Indokok: Megkellett semmisíteni a bíróválasztást, mert a pályázók minősítvényének megvizsgálására az „Egyházi Törvények” 206-§ értelmében megalakított bizottság az „Egyházi Törvények” 207-§ ában szorosan megszabott hatás-körének túllépésével Asztalos Kálmán nagy-károlyi segédlelkészt, a ki a bíróválasztás állás elnyerésére jogosítva van, a választásra bocsátott pályázók közül jogtalanul kizárta.

Megkellett semmisíteni továbbá a börvelyi lelkészválasztást azért is, mert az Asztalos Kálmán választásból való kizárására semmi törvényes ok fenn nem forgott, mert hogy Asztalos Kálmán s.-lelkész néhai Kubinyi Károly volt börvelyi lelkész temetésénél lelkészi szolgálatot teljesített, az „Egyházi Törvény” 209-§ ában tiltott próbaszónoklat tényét el nem követte és így teljesen alaptalan a bizottságnak a kizárás indokolására felhozott azon egyedüli állítása, hogy Asztalos Kálmánt a próbaszónoklat elkövetése miatt kellett a választásból kizárni.

De meg kellett semmisíteni a börvelyi lelkészválasztást főleg azért is, mert az egyházi kérvények a lelkészválasztás szabadságát, illetve a választók szabad vélemény-nyilvánulását korlátozni egyáltalán nem engedik. Már pedig a börvelyi egyház választásra jogosult tagjainak nagy többsége, éppen azért nem vett — mert nem vehetett — részt a választásban, hogy Asztalos Kálmán, a kihez a választók nagy többsége egyedül ragaszkodott a választhatók közül kizáratott,

Továbbá, minthogy a választási iratokból s a vizsgálati jegyzőkönyvből kitűnt, hogy a választásnál semmi, a törvényben tiltott, olyan cselekmény a mi Havas Gyula megválasztott kis-majtényi lelkésznek az újválasztásból való kizárását vonná maga után, — fel nem merült: Havas Gyulát a választásra bocsátottak között meg kellett hagyni.

A vizsgálati és választási költségek megfizetésében a börvelyi egyház presbyteriumának névszerint megnevezett tagjait, az „Egyházi Törvények” 233-§ ának f pontja 2-ik bekezdésének rendelkezése szerint, mint a kik a választás megsemmisítésére okot szolgálhattak, kellett elmarasztalni.

Mely ítélet ellen Bodoki Gyula börvelyi presbyter fellebezést jelentett be. —

Hitelesítettet.

30. A nagydobosi egyháztanács 1893-ik évi templomépítési számadás kiadási tételei közül 463 frtot, a mely az építés alatt levő templomban vásárolt két vaskar szerkezet árába volt beszámolva a számadás vizsgálat alkalmával visszautasított. Az egyháztanács ezen határozata ellen Dienes Balázs helybeli lelkész, a ki a vaskar bevásárlását teljesíté, az egyházmegyére fellebbezését bejelenté, mely ügyben egyh. megyeileg kinevezett küldöttség egyik tagjának előszóvali előadása

után, az e. m. közigazgatási bíróság — a melynek tagjai közé Gróf Degenfeld József e. m. tanácsbíró ur felvétel, Lövey Pál tanácsbíró ur pedig mint ezen ügyben eljáró vizsgálati kiküldött kilépett — következőleg

Itélt:

Az egyháztanács elutasító határozata figyelmen kívül hagyatik s a két vaskar beszerzésére kiadott 463 frt a templomépítési pénztár terhére elfogadtatik.

Indokok:

Az egyháztanács elutasító határozatát nem lehetett figyelembe venni, mert elfoglalt álláspontjának indokolására egyedül azon körülményt említi fel, hogy a lelkész a vaskar szerkezetét a presbyterium felhatalmazása nélkül s így illetéktelenül szerezte be és hogy a vaskarra még ez ideig az egyháznak szüksége nincs; az ellen azonban, hogy a vaskar alkalmas-e vagy nem, vagy hogy beszerzési ára túl magas-e vagy nem és hogy valósággal annyiba került-e, mint a mi a számadásba elszámoltatott, szó sincs, így a dolog érdemére egyáltalán ki nem terjeszkedett: az egyháztanács kifogása súlylyal bírónak nem tekintethetik.

A vaskar beszerzési árát azért kellett az építési pénztár terhére elfogadni és nem a vásárlást teljesített lelkész terhére visszautasítani, mert a vizsgálat során kétségtelenül bebizonyult, hogy a lelkész a vaskar beszerzésével az egyháznak kárt nem okozott és így kártérítésre nem is kötelezhető, valamint az sem bizonyult valónak, hogy a vaskar beszerzésénél a lelkész önkényesen járt volna el, mert ezen szándékát nem ugyan a presbyterium plenumával s nem is hivatalos formában, hanem a presbyterium több tagjaival bizalmasan közölte, sőt a gyárból megküldött árjegyzékben küldött vaskar-minta megválasztását is így eszközölte; a presbyterium határozatát pedig azért mellőzte, mivel úgy hitte, hogy abból az 1600 frtból, melyet 30 évi lelkészkedése alatt egy köből gabonából kiváltképpen az ő buzgólkodása és fáradsága gyűjtögetett együve, nem fog hibát elkövetni, ha a templom diszével a presbyterium határozatán kívül a kifogásolt vaskart beszerzi, a mi ellen a presbyterium kifogást nem is emelt, mert a vasuti állomástoli fuvarozást készségesen az egyház teljesítette és csak azután, darab idő múlva, a mikor némelyek a templomépítés folyama alatt a lelkészszel ellenkezésbe jöttek, mint személyes bosszuállás eszközét hozták forgalomba.

31. A kismajtényi egyház által az 1894-ik évben febr. hó 11-én tartott ülésében a tanítónak orgonálásért évenként 50 frt fizetés-javítást állapítván meg s ezt neki két évről ki is fizette s ennek fizetésére magát mindaddig kötelezte, míg a tanítói fizetés 400 frtra kiegészítéséhez hiányzó 83 frt az államsegély által folyóvá nem tétetik. Az államsegély 1895-ik évben a tanítónak mind az 1894., mind az 1895-ik évről kifizettetett, ez okból Nagy János gondnok, ifj. Vajda Sándor és Süveg Mihály az e. megyéhez intézett kérvényükben kéri, hogy a tanítónak két évről kifizetett 100 frt, kérelmezők szerint „tartozatlanul“ fizetett összeg a tanító által fizetessék vissza, illetve a tanító annak visszafizetésére köteleztessék el. Minthogy ezen ügy az egyházi törvény értelmében közigazgatási bíróság elé tartozik, az e. megyei bíróság, a mely Lövey Pál tanácsbíróval kiegészítettett, következőleg

Itélt:

Folyamodók kérelmükkel elutasítatnak.

Indokok:

El kellett utasítani kérelmezőnket, mert a kismajtényi egyházközség becsatolt 1894. év február 11-ik napján felvett gyűlés jegyzőkönyvéből, kétségtelen, hogy az egyházközség a tanítónak az orgonázásba való maga begyakorlása és az orgonázással együttjáró munkaszaporulat megjutalmazásául visszafizetés kötelezettsége nélkül adta és ennek fizetésére magát az állam segély folyóvá tételéig elkötelezte. Minthogy az államsegély a tanító részére az 1895-ik évben tétetett folyóvá, az államsegély folyóvá tételéig, vagy is két évről az egyház az évenkénti 50—50 frtot szerződésileg vált köteles megfizetni.

Hitelesítettett.

I-ső melléklet.

A nagykárolyi ev. ref. egyházmegye közigazgatási
1-ső napjától bezárólag az

Folyó szám	Bevétel ideje	Bevételi tárgy	1	
			Egyház k. és e. m. közigazgatásra	
			frt	kr.
1	1895. jan. 1.	Pénztári maradvány a mult 1894. évről	—	—
2	" " 21.	B. cz. tak. betétkönyvre félévi kamat	—	—
3	" márc. 12.	Nt. Asztalos György urtól az e. adó-könyvek árából	—	—
4	" ápril 9.	Ilk	14	87
5	"	Vitka	—	—
6	"	Olesva	20	76
7	"	Ó-Apáti	23	45
8	"	Szamosszeg	62	49
9	"	N.-Dobos	26	18
10	"	Ó-Pályi	9	86
11	"	Parasznya	4	51
12	"	Papos	6	50
13	"	Jármí	15	99
14	"	Mátészalka	75	36
15	"	Nagy-Ecsed	68	25
16	"	Fábiánháza	24	09
17	"	Gebe	—	—
18	"	Nyirmegyes	36	77
19	"	Hodász	14	65
20	"	Kántor-Jánosi	33	19
21	1895. ápr. 12.	Nagy-Károly	85	92
22	"	Börvely	38	70
23	"	Kaplony	7	95
24	"	Kis-Majtény	16	74
25	"	Domahida	7	71
26	"	Géres	29	—
27	"	Király-Daróc	—	—
28	"	Szent-Miklós	5	74
29	"	Genes	25	54
30	"	Irin	12	50
31	"	Dengeleg	5	54
32	"	Endréd	25	21
33	"	Körtvélyes	32	86
34	"	Szaniszió	10	62

Folyó szám	Bevétel ideje	Bevételi tárgy	1	
			Egyház k. és e. m. közigazga- tásra	
			frt	kr.
35	1895. ápr. 12.	Csomaköz	6	03
36	"	Bere	13	—
37	"	Dobra	33	07
38	"	Mérk	15	27
39	decz. 5.	Az ó-apáti egyháztól 42 frt után 94. és 95. évről kamat	—	—
40	decz. 6.	A kántor-jánosi egyháztól 94. és 95-ik évi kamat	—	—
41	decz. 12.	A parasznyai egyh. kamat 1895. évről	—	—
42	" "	Ugyancsak a parasznyai egyháztól régi kamat hátralék	—	—
Összesen			808	29

2		3		4		5		6		Jegyzet.
Hivatalos nyomtatványra		Tápellátási kegyadomány		Tűzbiztosítási nyerevényből		Kihelyez. tőkék és kamatokból		Előre nem látatókból		
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
4	60	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	60	—	50	—	—	—	—	—	—	
4	60	—	50	—	—	—	—	—	—	
2	60	—	50	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	5	04	—	—	
—	—	—	—	—	—	20	54	—	—	
—	—	—	—	—	—	2	52	—	—	
—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	
117	20	14	50	—	—	43	71	456	82	

Ezek szerint az összes bevétel volt az 1895. évben a rovatok összesítése szerint 1440 frt 52 kr.

1-ső rovat	808 frt 29 kr.
2-ik rovat	117 frt 20 kr.
3-ik rovat	14 frt 50 kr.
4-ik rovat	00 frt 00 kr.
5-ik rovat	43 frt 71 kr.
6-ik rovat	456 frt 82 kr.

Összes bevétel 1440 frt 52 kr.

16	Ápril 27.	Ujlaky G. e. k. képv. utazási és napdíja	25	—	—	—	—	—	10 ⁴⁾	—
17	Jun. 27.	N.-dobosi egyháznak templomépítési ügyben előleg	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Juli 23.	Konventi j.-kv. 1894. ápril havától 35 péld.	—	—	—	—	—	26	—	—
19	" 23.	Zsinati j.-kv. 1894. márcz. " 36 péld.	—	—	—	—	—	—	—	—
20	" 23.	Zs. naplóból 20 drb	—	—	—	—	—	—	20 ⁵⁾	—
21	Szept. 16.	Konventi j.-könyv 35 drb 1894. novemberi	—	—	—	—	—	—	05 ⁶⁾	—
22	jun 2. nov. 21	Ujlaky Gábornak őszi e. ker. gyűléskor mint e. m. képviselőnek	25	—	—	—	—	—	10 ⁷⁾	—
23	Nov. 21.	Segesvári J. esperesnek az 1894/96. évre honorár. kaplantartás és irodai illeték.	325	—	—	—	—	—	1 00 ⁸⁾	—
24	Decz. 6.	Keresztelési jegy nyomattatásáért az e. m. részére	—	—	—	—	—	—	—	—
25	" 31.	Konventi j.-kv. 1895. ápril havi 35 drb.	—	—	—	—	—	—	05 ⁹⁾	—
		Daresi B. pénztárosi díja	20	—	—	—	—	—	—	—
		Összesen	264	890	—	—	—	—	—	—

1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9) postadíj.

Az 1895-ik évi kiadás az e. m. közpénztárból a rovatok szerint 1309 frt 87 kr.

1-86 rovat	.	.	.	.	.	.	.	.	.	264 frt 00 kr.
2-ik rovat	.	.	.	.	.	.	.	.	.	890 frt 00 kr.
3-ik rovat	.	.	.	.	.	.	.	.	.	100 frt 57 kr.
4-ik rovat	.	.	.	.	.	.	.	.	.	14 frt 50 kr.
5-ik rovat	.	.	.	.	.	.	.	.	.	40 frt 80 kr.
										Összes kiadás 1309 frt 87 kr.

Összes bevétel volt	1440 frt 52 kr.
Összes kiadás vot	1309 frt 87 kr.
Pénztári maradvány	130 frt 65 kr.

Kiadta:

Daresi Bertalan,
c. m. pénztáros.

KIMUTATÁS

a nagykárolyi ev. ref. egyházmegye közigazgatási
pénztárának vagyoni állapotáról 1895-ik év végén.

Sor- szám	A kint levő összeg megnevezése	frt	kr.
1	A nagydobosi egyháznál kötvényen	1000	—
2	Ennek 1895-ik évi kamatja	80	—
3	Gebei egyháznál kötvényen	100	—
4	Ennek 1894. és 95. évi kamatja	12	—
5	Kir.-daróczi egyháznál kötvényen	100	—
6	Ennek 1894. és 95. évi kamatja	12	—
7	Kántor-jánosi egyháznál kötvényen	171	20
8	Ilki egyháznál kötvényen	42	—
9	Ennek 1893, 94. és 95-ik évi kamatja	7	56
10	Parasznyai egyháznál kötvényen	42	—
11	Ó-apáti egyháznál kötvényen	42	—
12	Vitkai egyháznál az 1888-ik évről egyházlátoga- táskori fizetni valók	25	01
13	Vitkai egyháznál az 1895-ik évről egyházlátoga- táskori fizetni valók	25	36
14	Gebei egyháznál az 1895. évről egyházlátogató- kor fizetni valók	26	60
15	Kir.-daróczi egyháznál az 1895-ik évről egyház- látogatáskor fizetni valók	20	70
16	Jármi egyháznál az 1894-ik évről egyházlátoga- táskori fizetni valók	18	60
17	Foncier pesti biztosító intézettől e. m. illető nye- remény-osztalék	35	90
18	Dobosi egyháznál az új templom megvizsgálására szakértőknek adott előleg	25	90
19	Pénztári maradvány takarékbá elhelyezve	130	65
Összesen		1917	52

Kiadta :

Darcsi Bertalan,
e. m. közpénztárnok.

II-ik melléklet.

FŐTABELLA **az országos reform. egyházi közalap 1895. évi járulékaíróól.** Tiszántúli egyházkerület, nagyvárólyi egyházmegye.

I.	II. Hátralékok rovata				III. Folyó évi járulékok rovata				IV.	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	Tőke	
Sorszám	összes hátraléka a folyó 1895-ik év jan. 1-én	ebből töröltetett	hátraléka- ból befize- tett a folyó 1895-ik évben	hátraléka maradt a folyó 1895-ik év dec. 31-én	<i>Melyik osztályba</i> 1.	járuléka a folyó 1895. évre	ebből be- fizetett a f. 1895-ik évben	ebből há- tralék maradt a f. 1895. év dec. 31-én	frt	kr.
1	—	—	—	—	23	—	23	—	—	—
2	13	—	13	—	13	10	13	—	—	10
3	—	—	—	—	42	30	42	—	—	20
4	—	—	—	—	33	—	33	—	—	—
5	24	—	—	24	25	10	—	25	10	—
6	—	—	—	—	6	80	—	6	80	—
7	1	1	—	—	19	40	19	—	—	—
8	—	—	—	—	35	40	34	—	—	—
9	—	—	—	—	11	70	11	—	—	—
10	—	—	—	—	80	60	80	—	—	—
11	57	4	—	52	31	60	31	—	—	65
12	—	—	—	—	15	—	15	—	—	—
13	—	—	—	—	16	30	16	—	—	—

Kiadás 1895-ik évben.

1.	1895. nov. 26.	24213	sz. nyugta szerint a Földh. intézetnek	200	frt	—	kr.
2.	„ decz. 20.	25929	„ „ „ „ „ „	200	„	—	„
3.	„ „ 29.	26293	„ „ „ „ „ „	100	„	—	„
4.	1896. jan. 15.	1843	„ „ „ „ „ „	100	„	—	„
5.	„ febr. 5.	3249	„ „ „ „ „ „	200	„	—	„
6.	Ezen számadással egyidejűleg küldetik			95	„	42	„
7.	1—6 tételszámokra postaköltség összesen			1	„	50	„

Összes kiadás : **896** frt **92** kr.

azaz nyolczszázkilenczvenhat forint kilenczvenkét krajczár.

Kántor-Jánosi, 1896. február 24-én.

(P. H.)

Segesváry József,
esperes.

Ezen számadás az esperesi naplóval, valamint a nyugták és ellen-nyugtákkal egyezőknek találtatott.

Csúja Imre,
világi bizottsági tag.

Kósa Ede,
papi bizottsági tag.

TÁRGYMUTATÓ.

1. Esperes ur imája jegyzőkönyvbe vétetik.
2. Képviselők megbízó levelei levéltárba tétetnek.
3. Földváry Sándor tanácsbíró meg nem jelenése tudomásul vétetik.
4. Esperes ur évi jelentése felolvastatik.
5. Egyházlátogatási jegyzőkönyv „Rövid áttekintés” czimű summarizata felolvastatik.
6. Kegyes adományokról szóló jelentés.
7. Az egyes egyházakban történt kisebb és nagyobb építkezések.
8. Az országos lelkész özvegy és árva gyámintézet tárgyában hozott e. m. határozat.
9. Esperes ur jelentése, a tanítók jövedelmének az állam által történt kiegészítése tárgyában.
10. Szaniszlói egyház kérvénye, a tanítói fizetés kiegészítésének tárgyában.
11. Az államsegély kiosztásának tárgyában bizottság neveztetik ki.
12. A mátészalkai egyház régi temetőjét eladhatja.
13. Egyházkerületi képviselők megválasztatnak.
14. A közalapi jegyzőkönyv betérjesztetik.
15. A közigazgatási pénztárnok számadása helyben hagyatik.
16. A nagy-dobosi egyház gondnok számadása megerősítettetik.
17. A hodászi belhivatalnokok díjj levelei megerősítettetik.
18. A domahidai egyház és belhivatalnokai között létre jött szerződés helyben hagyatik.
19. Az egyházak vagyonainak összeírására szükségelt minta iv elfogadtatik.
20. A beregi egyh. megye határozatához egyházmegyénk is hozzá járul.
21. Az államsegély kiosztásáról intézkedés tétetik.
22. Juhász Lajos tanító halála fájdalmasan tudomásul vétetik, s emléke e. m. jegyzőkönyvünkben meg örökítettetik.
23. Az irinyi egyháznak 500 frt kölcsön felvétele iskola építésre engedélyezettetik.
24. Ugyan ezen egyház által bemutatott iskola építési tervrajz elfogadtatik.

25. A „sárgaházi“ pusztán lakó ref. vallásu cselédek kérvénye figyelmen kívül hagyatik.

26. Vincze József földesi tanító népiskolai tankönyvei, a tanítók és tanférfiak figyelmükbe ajánltatnak.

27. Ujlaky Béla k.-jánosi-i s.-lelkész egyházmegyénkbe bekebeleztetik.

28. Gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítéséről intézkedés tétetik.

Bírósági ülés:

29. Bőrvelyi lelkészválasztás.

30. Nagy-dobosi új templom építésből előállott viszályos ügyben ítélet hozatik.

31. Kis-majtényi egyház és tanító-organista között előállott peres ügyben ítélet hozatik.

Függelék:

Közpénztárnoki számadás.

Közalapi főtabella.

